

Nógvir eru teir føroyingar, sum sigla við skipum hjá A.P. Møller, og summir teirra eru byrjaðir sín skúla í Svendborg. Skipið á myndin er Dagmar Mærsk, ið varð bygt í 1984

Allir fáa arbeiði

Nakrir føroyingar sleppa á hvørjum ári á skúla í Svendborg at útbúgva til navigatørar og maskinmeistarar hjá Mærsk

So hvørt sum arbeiðsmøguleikarnir í Føroyum minka, økist áhugin hjá ungum at fáa sær útbúgving, ið gevur arbeiði uttanlands.

Føroyingarnir vóru nógvir, sum í heyst vóru til upptøkuroynd fyri at sleppa á skúla í ár. Føroyingar sleppa frá at fara niður til upptøkuroynd. Hana taka teir í Havn hjá Eigil Hansen, sum í nógv ár sigldi sum skipari hjá Mærsk.

Jørgen Fredriksen, leiðari á skipsmanningsdeildini hjá Mærsk, hevur ikki talið, men hann heldur, at tað vóru átta ella níggju, sum sluppu inn í ár. 25-30% plaga at standa royndina, og føroysku umsókjarnir plaga at koma líka væl gjøgnum royndina sum teir donsku, sigur hann. Tað vóru 691 tilsamans, sum søktu um at byrja í ár. 150 sluppu inn tilsamans. Helvtin byrjaði 4. januar, hin helvtin fyrst í juli í ár.

Flestu umsókjarnir eru millum 16 og 20 ára gamlir. Teir skulu hava 10 ára viðkaða prógv ið úr fólkaskúlanum.

Eru teir komnir inn, eru teir eisini førir fyri at standa útbúgvingarnar. Men treytin er, at teir ikki ligga á tí løtu síðuni, tí tað er ein hægri teknisk útbúgving, ið eingin kemur sovandi ígjøgnum, sigur Jørgen Fredriksen.

Tað eru altíð nakrir, sum falla frá, kanska ikki so nógvir føroyingar, tí teir eru longri burtur heimaifrø og brúka tí meira tíð til at lesa.

Tað tekur hálvt sætta ár at læra til maskinmeistara, og hálvt fimta til fimm at læra til stýrimann.

Fyri næmingin er tað ikki kostnaðarmikið at fara á skúla í Svendborg. Hann fær SU og Mærsk rindar tað, sum annars skal til, soleiðis at næminginum ikki nýst taka nkað lestrarlån. Fyri Mærsk kostar tað 300.000 krónur at útbúgva hvønn teirra. Næmingunum nýst ikki taka alla útbúgvingina á ávikavist Kogtved Sofartskole ella A.P. Møllers Værksteds-skole. Teir kunnu byrja har og so halda fram t.d. í Føroyum.

Tá teir hava fingið prógv, er ikki torført at fáa arbeiði. Tey stóru reidariini hava stórt trót á yvirmonnum.

Sjálvt um Mærsk rindar ein stóran part av útbúgvingini, binda næmingarnir seg ikki til at sigla við skipunum hjá A.P. Møller.

- Stavnsbanið var jú avtikið fyri meira enn tvey hundrad árum síðan, sigur Jørgen Fredriksen.

randi

Tryggingarlán gjøgnum fakfeløg:

Enn eingin vandi

Um limirnir missa arbeiði og ikki halda sínar skyldur við at rinda avdrøg fyri lánini, tey hava hjá Føroya Lívstrygging, kann hetta raka fakfeløgini, ið veðhalda

Átta fakfeløg hava sáttmála við Føroya Lívstrygging um, at limir teirra kunnu taka lán frá tryggingini við panti í tryggingini hjá limunum. Fakfeløgini veðhalda fyri hesi lán.

Føroya Lívstrygging hevur veitt umleið 900 slík lán, ið eru ymisk til støddar, alt eftir um felagið hevur eftirlønarskipan gjøgnum tryggingina ella ikki.

Nú fleiri og fleiri fólk missa arbeiði, er okkurt av feløgnum farið at óttast fyri, hvat hendir, um limirnir, sum hava hesi lán, ikki halda sína skyldur og gjalda avdrøgin.

Men Føroya Lívstrygging sær ongan vanda enn, tí limirnir hjá teimum feløgum við slíkum sáttmála, eru ikki so hart útsettir fyri at missa arbeiði.

Feløgini eru Føroya Lærarafelag, Búskapar- og Løgfrøðingafelagið, Yrkisfelag

fyri Studentaskúla- & HF-lærara, Magistarafelagið, Føroya Byggingfrøðingafelag, Føroya Sjúkrahjálpara-felag og Føroya Verkfrøðingafelag.

Verkfrøðingar og byggingfrøðingar eru teir av hesum, sum mest hóttr eru av arbeiði. Men tað eru ikki so nógvir, sum hava slík lán í teimum báðum feløgnum, og lániupphæddirnar eru heldur ikki so stórar sum hjá sumnum øðrum.

Mest lærarar

Lærarafelagið er tað felagið, sum hevur flestar limir við lán frá lívstryggingini, umleið 370. Hetta felagið hevureitt dømi um, at ein limur kom í skuld til lívstryggingina, og felagið noyddist at gjalda, tí felagið veðheldur.

Føroya Lívstrygging ber ongan ótta fyri lærarunum sum tryggingartakarum.

Hvussu nóg enn verður skorið niður, so sita lærarar so nøkulunda tryggir í sín-um starvi.

Tryggir pengar

Og so leingi tryggingartakar-arin hevur arbeiði, skuldi eingin vandi verið fyri, at avdrøgin ikki verða goldin, tí sáttmálin við fakfelagið sigur, at arbeiðsgevarin dregur gjaldið fyri lánið frá lánini, áðrenn hon verður útgoldin. Skyldurarnar verða tí hildnar í hvussu er so leingi, sum fólkini hava arbeiði.

Harafrat hevur lívstryggingin trygd í sjálvari tryggingini, sum er neyðug at hava fyri at fáa slíkt lán. Missa fólk arbeiði, og goldið tí ikki verður rættstundis inn uppá lánið, kann tryggingin mótrókna í lívstryggingini hjá tí, sum stendur fyri láninum.

Um tað ikki er nóg mikið

fyri lánið, kann tryggingin fara víðari til lánakaran og krevja restina av pengum.

Ikki uttan so, at hesin ongar ognir hevur, kann tryggingin fara víðari til felagið, ið veðheldur.

Undantøk

Tað er hent í nøkrum førum, men tað hava verið undantøkini, sigur Tummas Eliassen, figgjartstjóri í Føroya Lívstrygging.

Tað eru framvegis nøkur, sum taka lán frá Føroya Lívstrygging, men áhugin fyri lánunum minskar, tí lánini eru brúkslón, og fyrimumirnir við hesum lánunum eru ikki so nógvir, eftir at skattalógin er broytt, og rentan av lánunum ikki longur kann dragast frá á sjálvuppgávuni.

randi

Lánini frá lívstryggingini eru ein leivd frá tí, at fakfelagslimir kundu taka lán frá donskum eftirlønartyggingum. Lánini vóru ætlað sum ein byrjan, tá fólkini, t.d. lærararnir vóru lúdnir við sína útbúgving og skuldu seta búgv. Nóg lán vórðu tikið í 80-árunum, tá tey eisini blivu stórir. Arkivmynd

SOSIALURIN

– einasta blað 5 ferðir um vikuna